

Europarådet

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande redogörelse till riksdagen 2011/12: ER1 Från Sveriges delegation vid Europarådets parlamentariska församling och regeringens skrivelse 2011/12:82 Redogörelse för verksamheten inom Europarådets ministerkommitté m.m. under andra halvåret 2010 och helåret 2011. I betänkandet behandlas också en motion som väckts med anledning av redogörelsen, en motion som har väckts med anledning av skrivelsen och tre motioner från allmänna motionstiden 2011.

Utskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelsen och skrivelsen till handlingarna och att motionerna avstyrks.

I betänkandet finns tolv reservationer (S, MP, V, SD).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning	5
Redogörelsens huvudsakliga innehåll	5
Skrivelsens huvudsakliga innehåll	6
Motionerna	6
Utskottets överväganden	9
Vissa konstitutionella frågor, yttrandefrihet och mediefrihet	9
EU:s anslutning till Europakonventionen	14
Konventionen om bekämpande av människohandel	15
Konventionen om våld mot kvinnor och våld i hemmet	16
Tilläggsprotokoll till den europeiska sociala stadgan	16
Sexuell exploatering av barn	16
Abort och abortförebyggande	18
Förenings- och församlingsfrihet	20
Relationerna mellan Europarådet och länder i södra Medelhavsområdet	21
Europadomstolen	22
Reservationer	24
1. Vissa konstitutionella frågor, yttrandefrihet och mediefrihet, punkt 1 (S, MP, V)	24
2. EU:s anslutning till Europakonventionen, punkt 2 (S)	25
3. Konventionen om bekämpande av människohandel, punkt 3 (S, MP)	26
4. Konventionen om våld mot kvinnor och våld i hemmet, punkt 4 (S, MP)	27
5. Konventionen om våld mot kvinnor och våld i hemmet, punkt 4 (SD)	28
6. Tilläggsprotokoll till den europeiska sociala stadgan, punkt 5 (S, MP, V)	28
7. Sexuell exploatering av barn, punkt 6 (S)	29
8. Sexuell exploatering av barn, punkt 6 (MP, V)	30
9. Sexuell exploatering av barn, punkt 6 (SD)	30
10. Abort och abortförebyggande, punkt 7 (SD)	31
11. Förenings- och församlingsfrihet, punkt 8 (SD)	32
12. Relationerna med södra Medelhavsområdet, punkt 9 (SD)	33
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	34
Skrivelse 2011/12:82	34
Följdmotion med anledning av skrivelse 2011/12:82	34
Redogörelse 2011/12:ER1	34
Följdmotion med anledning av redogörelse 2011/12:ER1	34
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011	35

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

- 1. Vissa konstitutionella frågor, yttrandefrihet och mediefrihet**
 Riksdagen avslår motion
 2011/12:U20 av Björn von Sydow m.fl. (S) yrkandena 1–3.
Reservation 1 (S, MP, V)
- 2. EU:s anslutning till Europakonventionen**
 Riksdagen avslår motion
 2011/12:U20 av Björn von Sydow m.fl. (S) yrkande 4.
Reservation 2 (S)
- 3. Konventionen om bekämpande av människohandel**
 Riksdagen avslår motion
 2011/12:U20 av Björn von Sydow m.fl. (S) yrkande 5.
Reservation 3 (S, MP)
- 4. Konventionen om våld mot kvinnor och våld i hemmet**
 Riksdagen avslår motion
 2011/12:U20 av Björn von Sydow m.fl. (S) yrkande 6.
Reservation 4 (S, MP)
Reservation 5 (SD)
- 5. Tilläggsprotokoll till den europeiska sociala stadgan**
 Riksdagen avslår motion
 2011/12:U315 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 96.
Reservation 6 (S, MP, V)
- 6. Sexuell exploatering av barn**
 Riksdagen avslår motionerna
 2011/12:Ju338 av Lena Olsson m.fl. (V) yrkande 4 och
 2011/12:U315 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 97.
Reservation 7 (S)
Reservation 8 (MP, V)
Reservation 9 (SD)
- 7. Abort och abortförebyggande**
 Riksdagen avslår motion
 2011/12:U16 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2.
Reservation 10 (SD)
- 8. Förenings- och församlingsfrihet**
 Riksdagen avslår motion

2011/12:U16 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 3.

Reservation 11 (SD)

9. Relationerna med södra Medelhavsområdet

Riksdagen avslår motion

2011/12:U16 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 4.

Reservation 12 (SD)

10. Regeringens skrivelse 2011/12:82 Redogörelse för verksamheten i Europarådets ministerkommitté m.m. under andra halvåret 2010 och helåret 2011

Riksdagen lägger skrivelse 2011/12:82 till handlingarna.

11. Redogörelse till riksdagen 2011/12:ER1 Från Sveriges delegation vid Europarådets parlamentariska församling

Riksdagen lägger redogörelse 2011/12:ER1 till handlingarna.

Stockholm den 22 maj 2012

På utrikesutskottets vägnar

Sofia Arkelsten

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Sofia Arkelsten (M), Carina Hägg (S), Christian Holm (M), Tommy Waidelich (S), Mats Johansson (M), Carin Runeson (S), Fredrik Malm (FP), Olle Thorell (S), Kerstin Lundgren (C), Kenneth G Forslund (S), Christer Winbäck (FP), Bodil Ceballos (MP), Hans Linde (V), Désirée Liljevall (S), Marietta de Pourbaix-Lundin (M), Robert Halef (KD) och Björn Söder (SD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Utskottet behandlar i detta betänkande redogörelse till riksdagen 2011/12: ER1 Från Sveriges delegation vid Europarådets parlamentariska församling och regeringens skrivelse 2011/12:82 Redogörelse för verksamheten inom Europarådets ministerkommitté m.m. under andra halvåret 2010 och helåret 2011. I betänkandet behandlas också en motion som har väckts med anledning av redogörelsen, en motion som har väckts med anledning av skrivelsen och tre motioner från allmänna motionstiden 2011.

När Haluk Ilicak, statssekreterare för EU-frågor i Turkiets EU-ministerium, den 3 maj 2012 besökte utrikesutskottet behandlades bl.a. frågan om yttrandefrihet och mediefrihet i Turkiet.

Redogörelsens huvudsakliga innehåll

Riksdagens delegation vid Europarådets parlamentariska församling (PACE) redovisar i redogörelse 2011/12:ER1 Från Sveriges delegation vid Europarådets parlamentariska församling att PACE under 2011 bl.a. har debatterat den arabiska våren, både ur demokratisk och humanitär synvinkel, reformeringen av Europarådet, arbetet i Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (Europadomstolen), EU:s kommande anslutning till Europakonventionen och utvecklingen i flera av organisationens medlems- och grannländer. Församlingen antog under året 72 resolutioner, 39 rekommendationer och två yttranden.

Delegationen redogör också för huvudområdena för församlingens verksamhet. Dessa utgörs av granskning – bl.a. av hur medlemsstaterna uppfyller sina åtaganden – och av politiska frågor, juridiska frågor och mänskliga rättigheter, ekonomiska frågor, kultur och medier, befolknings- och flyktingfrågor samt sociala frågor och hälso- och familjefrågor. Vidare utgörs de av miljöfrågor, jämställdhet och Europarådets kampanjer.

Av redogörelsen framgår att den svenska delegationen under rapporteringsperioden har deltagit aktivt i den parlamentariska församlingens arbete. Flera exempel ges i redogörelsen på frågor som svenska ledamöter har varit aktiva i.

Till redogörelsen bifogas en förteckning över de rekommendationer, resolutioner och yttranden som antagits av församlingen under perioden.

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

Regeringen lämnar i skrivelse 2011/12:82 Redogörelse för verksamheten inom Europarådets ministerkommitté m.m. under andra halvåret 2010 och helåret 2011 en redovisning av verksamheten i ministerkommittén under den aktuella tidsperioden. Den pågående reformprocessen, som syftar till koncentration på kärnområden och ökad synlighet och relevans för Europas befolkning, blir belyst i skrivelsen. Det gäller bl.a. reformeringen av Europadomstolen, förberedelserna för EU:s anslutning till Europakonventionen för de mänskliga rättigheterna och reformer i fråga om samarbetet mellan ministerkommittén och den parlamentariska församlingen i Europarådet.

Uppgifter om Europadomstolens dömande verksamhet och ministerkommitténs övervakning redovisas i skrivelsen, liksom uppgifter om den verksamhet som bedrivs av Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter. Regeringen belyser i skrivelse 2011/12:82 ministerkommitténs arbete kring följande teman: romers rättigheter, straffrättsligt samarbete, jämställdhet, rättigheter för hbt-personer, barns rättigheter, rasism och intolerans, nationella minoriteter, rättigheter för personer med funktionsnedsättning samt yttrande- och mediefrihet.

Regeringen redogör i skrivelsen också för hur samarbetet om demokrati-frågor utökas genom Europarådets grannskapspolitik, anordnandet av demokratiforum och inom ramen för verksamheten i Venedigkommissionen, som är Europarådets rådgivande organ för konstitutionella frågor. I skrivelsen redovisas också ett antal länderrelaterade frågor, uppgifter om Europarådets relationer till internationella organisationer och budgetfrågor.

Motionerna

Socialdemokraterna välkomnar i kommittémotion 2011/12:U20 av Björn von Sydow m.fl. (S), som väckts med anledning av skrivelse 2011/12:82, att regeringen i och med sin avrapportering genom skrivelsen tycks ha återgått till att lämna en årlig rapportering till riksdagen om agerandet i Europarådets ministerkommitté. Partiet beklagar i yrkande 1 att regeringen i skrivelsen inte tar upp utvecklingen i Ungern där högerextrema partier växer samtidigt som den nationalkonservativa ungerska regeringen kopplar ett allt hårdare grepp om institutioner och media. Socialdemokraterna anser att regeringen bör redovisa för riksdagen vilka instruktioner som utrikesministern under 2011 och 2012 har gett till berörda svenska myndigheter om hur de ska agera i olika europeiska organisationer när det gäller Ungerns konstitutionella utveckling. Regeringen bör enligt motionärerna även redovisa sin aktuella politik i detta hänseende.

Socialdemokraterna menar att det i samband med de två senaste valen i Ryssland har framgått att landet har stora demokratiska underskott och att detta bekräftas av valobservatörer, oberoende analytiker och tusentals

demonstranter. Partiet kritiserar i yrkande 2 att Sveriges regering inte har gjort några samlade bedömningar av Rysslands konstitutionella utveckling, medan man i skrivelsen har gjort detta i fråga om två andra länder som har lösgjort sig ur det forna sovjetväldet, nämligen Ukraina och Vitryssland. Socialdemokraterna anser att regeringen bör göra en samlad analys av den auktoritära statsordning som finns i Ryssland sedan ungefär 2003 och klargöra vad det är som leder till att Rysslands politik många gånger är oförutsägbar och står i strid med Europakonventionen och andra internationella åtaganden och konventioner.

I yrkande 3 konstaterar Socialdemokraterna att det finns skäl att vara oroad över utvecklingen inom medieområdet i många av Europarådets medlemsstater, och exemplifierar med Ryssland, Turkiet, Italien och Ungern. Samtidigt slås det fast att utvecklingen också i andra medlemsländer har gått åt fel håll på senare tid i och med ökad mediekoncentration, en allt svårare situation för många journalister och försämrat källskydd. Socialdemokraterna lyfter i motionen fram en rapport om skyddet för journalisters källor som antogs enhälligt av Europarådets parlamentariska församling den 25 januari 2011 (rekommendation 1950 (2011)). Där slås fast att avgörande för att medier ska kunna fullgöra sin granskande uppgift är att det finns en stark lagstiftning som skyddar journalisters källor. Rekommendationer lämnas om att alla länder ska anta lagar som skyddar journalisters källor och att Europarådet ska hjälpa till med att utforma förslag till sådana lagar och ge råd om förbättringar av befintlig lagstiftning, så att länder kan leva upp till Europakonventionens krav. Socialdemokraterna begär att Sveriges regering i Europarådets ministerkommitté ska arbeta för att rapportens rekommendationer och förslag genomförs. Regeringen bör enligt motionen presentera en samlad politik för att på europeisk nivå säkra och stärka de fundamentala rättigheterna om yttrande- och mediefrihet.

Socialdemokraterna tar i yrkande 4 upp frågan om EU:s anslutning till Europakonventionen för de mänskliga rättigheterna och beklagar att anslutningen inte har kunnat genomföras. Det är viktigt att initiativ tas som kan främja en anslutning. Sveriges regering bör föra en dialog om detta med Storbritannien, som nu är ordförandeland i Europarådets ministerkommitté.

Den hänsynslösa handeln med kvinnor och barn måste bekämpas, anser Socialdemokraterna. Enligt yrkande 5 bör Sverige driva att EU ratificerar Europarådets konvention mot människohandel för sexuella ändamål och att unionen verkar för att alla dess medlemsstater också ratificerar konventionen.

Europarådets konvention om våld mot kvinnor och våld i nära relationer signerades vid ministermötet i Istanbul i maj 2011. Regeringen bör enligt yrkande 6 utan fördröjning lägga fram förslag till riksdagen om ratificering. EU och varje EU-medlemsland bör också underteckna och ratificera konventionen, anser Socialdemokraterna.

I kommittémotion 2011/12:U315 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 96 förespråkar Socialdemokraterna att Sverige i Europarådets parlamentariska församling och dess ministerkommitté ska arbeta för genomförandet av ett tilläggsprotokoll för att revidera den europeiska sociala stadgan i syfte att alla ska få rätt till högsta möjliga nivå på hälsostandarden, vilket ska inkludera en hälsoriktig omgivande miljö. Inriktningen av detta arbete har behandlats av den parlamentariska församlingen i rekommendation 1976 (2011).

Socialdemokraterna konstaterar i yrkande 97 att Sverige har undertecknat men ännu inte ratificerat och genomfört Europarådets s.k. Lanzarotekonvention, som handlar om skyddet för barn mot sexuell exploatering och sexuella övergrepp. Partiet begär att Sverige inom en snar framtid ska ratificera konventionen och revidera svensk lagstiftning så att den står i överensstämmelse med konventionen.

Sverigedemokraterna föreslår i kommittémotion 2011/12:U16 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 1, som har väckts med anledning av redogörelse 2011/12:ER1, att Sverige i enlighet med Europarådets resolution 1829 ska införa ett regelverk som försvårar könssselektiva aborter. Motionärerna anser enligt yrkande 2 att det i enlighet med resolution 1829 bör slås fast att könssselektiva aborter strider mot mäns och kvinnors lika värde. I yrkande 3 begär Sverigedemokraterna att Sverige i Europarådet starkare ska verka för att rätten för den enskilda medborgaren att frivilligt välja politisk åskådning och facklig organisation efterlevs i medlemsstaterna. Det är enligt yrkande 4 angeläget att följa upp de krav som Europarådet har ställt på Marocko och Palestinska myndigheten i anslutning till att dessa har beviljats status som partner för demokrati i Europarådet.

Vänsterpartiet tar i kommittémotion 2011/12:Ju338 av Lena Olsson m.fl. (V) yrkande 4 upp åtgärder mot sexuell exploatering av barn och understryker att det är viktigt att agera mot barnsexturism på internationell nivå. Regeringen bör därför verka för att det inom Europarådet vidtas ytterligare åtgärder för att stärka det europeiska samarbetet mot barnsexturism.

Utskottets överväganden

Vissa konstitutionella frågor, yttrandefrihet och mediefrihet

I ett motionsyrkande begärs en analys av Rysslands konstitutionella utveckling. Motionärerna beklagar att någon sådan analys inte ingår i skrivelse 2011/12:82.

Utskottet konstaterar att rådsarbetsgruppen för Östeuropa och Centralasien (Coest), som är verksam under EU:s ministerråd, med ett brett perspektiv fortlöpande analyserar utvecklingen i det aktuella geografiska området. I rådsarbetsgruppen, som möts två gånger per vecka, kan såväl Europeiska utrikes tjänsten som EU-kommissionen och medlemsstaterna ta upp frågor för behandling och analys. Utvecklingen i Ryssland är ofta föremål för överväganden i rådsarbetsgruppen, inte minst inför toppmötena mellan EU och Ryssland, som äger rum två gånger per år.

De rapporter om mänskliga rättigheter i världens länder som årligen publiceras av Utrikesdepartementet belyser flera aspekter av den konstitutionella utvecklingen i respektive land. Rapporterna redovisar bedömningar av olika aspekter av de medborgerliga och politiska rättigheterna samt de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna. Rapporterna som avser situationen 2011 beräknas bli publicerade i juni 2012.

Här kan också nämnas att en delegation från utrikesutskottet besökte Moskva i juni 2011. I programmet ingick möten och samtal kring frågor av särskild relevans för utskottets beredningsområden med ledamöter i det ryska parlamentets underhus, duman, bl.a. utrikesutskottets ordförande Konstantin I. Kosatjov, vice utrikesminister Vladimir Titov, företrädare för den politiska oppositionen i landet, bl.a. Vladimir Ryzjkov, samt ett antal ryska analytiker och journalister.

Regeringens skrivelse 2011/12:82 är en redogörelse för verksamheten inom Europarådets ministerkommitté m.m. under andra halvåret 2010 och helåret 2011. Skrivelsen beslutades av regeringen den 8 mars 2012. Det ryska parlamentsvalet ägde rum tidigare, den 4 december 2011, medan presidentvalet i Ryssland ägde rum den 4 mars 2012, alltså efter den rapporteringsperiod som omfattas av skrivelse 2011/12:82.

Här kan nämnas att i ett seminarium i riksdagen den 19 april 2012 summerade riksdagsledamöter som hade deltagit som valobservatörer i de båda ryska valen sina observationer och reflektioner kring dessa. Företrädare för Utrikespolitiska institutet och Utrikesdepartementet redogjorde för sina bedömningar av den framtida politiska utvecklingen i Ryssland.

Utskottet anser i likhet med vad som framhålls i motionen att det finns skäl att följa utvecklingen i Ryssland. Utskottet uppmanar regeringen att i nästa skrivelse till riksdagen om verksamheten i Europarådets ministerkommitté lämna en redogörelse och bedömning av den konstitutionella utvecklingen i Ryssland.

Med vad som har anförts avstyrker utskottet motion 2011/12:U20 (S) yrkande 2.

Ungerns konstitutionella utveckling tas upp i ett motionsyrkande. En redovisning efterfrågas där om vilka instruktioner som Sveriges utrikesminister har gett till berörda svenska myndigheter om hur dessa ska agera i europeiska organisationer när det gäller Ungerns konstitutionella utveckling.

Det senaste parlamentsvalet i Ungern hölls i april 2010. Det tidigare oppositionspartiet, socialkonservativa Fidesz (i valallians med kristdemokratiska KDNP), fick 68 procent av rösterna. Därmed uppnådde partiet över två tredjedels majoritet i parlamentet, något som krävs för att genomföra förändringar i konstitutionen. Valdeltagandet var 64,38 procent i den första valomgången och 46,66 procent i den andra omgången. Sedan valet har Fidesz drivit igenom ny lagstiftning som har väckt internationell och inhemsk kritik. Det gäller bl.a. centralbankslagen, där centralbankens oberoende kan ifrågasättas, rättsväsendets organisation, en ny vallag och en ny medielagstiftning.

Av redogörelsen från Sveriges delegation vid Europarådets parlamentariska församling (redog. 2011/12:ER1) framgår att den parlamentariska församlingen under 2011 höll en aktuell debatt om Ungerns demokratiska utveckling. Ledamöter från den svenska delegationen deltog aktivt i debatten. På initiativ av stora delar av den svenska delegationen lades en motion fram om att inleda ett granskningsförfarande, varefter församlingens granskningsutskott senare beslutade att inleda en förundersökning av hur Ungern lever upp till principerna om demokrati och mänskliga rättigheter. Förundersökningen ska ligga till grund för ett avgörande om huruvida en ordinarie granskning ska inledas. En ledamot i riksdagens utrikesutskott utsågs till en av två rapportörer för förundersökningen, som fortfarande pågår.

Granskningsutskottet i Europarådets parlamentariska församling har också sänt den ungerska konstitutionen till Venedigkommissionen för granskning. Venedigkommissionen, som är Europarådets rådgivande organ för konstitutionella frågor, avlämnade sitt yttrande i juni 2011. Därefter har ytterligare lagstiftning överlämnats till Venedigkommissionen för yttrande. Det gäller s.k. kardinallagar om mediefrihet, rättsväsendet, religionsfrihet, vallagen, informationsfrihet, konstitutionsdomstolen, åklagarväsendet, nationaliteter, familjeskydd och transitionslagen. Återstående yttranden från Venedigkommissionen väntas bli avlämnade i juni 2012.

Utskottet konstaterar att EU:s grundläggande värden fastställs i Lissabonfördraget. Europeiska kommissionen har en viktig roll när det gäller att bevaka medlemsstaternas skyldighet att fullt ut respektera unionens fördrag och regelverk.

Kommissionen ingrep i januari 2011 för att få till stånd ändringar i den ungerska medielagen, som inte var förenlig med EU-lagstiftningen. Kommissionen åtog sig 2011 att uppmärksamt följa utvecklingen i fråga om Ungerns nya författning efter att flera invändningar uttryckts av bl.a. Europarådet och ledamöter i Europaparlamentet. Också Ungerns konstitutionsdomstol riktade kritik mot medielagstiftningen och angav tidsfristen för ändringar till maj 2012. Kommissionen hade under 2011 täta kontakter med ungerska myndigheter om utkasten till nya lagar. I januari 2012 riktade kommissionen i form av vad som benämns ett påskyndat överträdelseförfarande invändningar mot landet i fråga om centralbankens oberoende, rättsväsendets oberoende och oberoendet för tillsynsmyndigheten för dataskydd. Ungern redovisade därefter i februari ett svar till kommissionen, som därefter har fört överläggningar med den ungerska regeringen. Kommissionen beslutade den 25 april att avsluta överträdelseförfarandet om Ungerns centralbank så snart relevant lagstiftning hade antagits. Samtidigt beslutade kommissionen att föra kvarstående frågor om rättsväsendet och dataskyddsmyndighetens oberoende till Europadomstolen. Ungern hade åtagit sig att omgående och fullt ut beakta Venedigkommissionens rekommendationer om viktiga prioriterade områden när det gäller reformering av rättsväsendet.

I Regeringskansliet utarbetas regelmässigt instruktioner till Sveriges företrädare vid möten i internationella organisationer.

Med vad som har anförts avstyrker utskottet motion 2011/12:U20 (S) yrkande 1.

I en motion uttrycks oro över utvecklingen på medieområdet och för yttrandefriheten i många av Europarådets medlemsstater. Motionärerna efterlyser agerande och initiativ från den svenska regeringen till stöd för yttrande- och mediefrihet i Europa.

Den grundläggande friheten att fritt ta emot information och uttrycka sin mening är en förutsättning för att människor ska kunna delta i samhällsdebatten och det politiska livet. Sverige arbetar enskilt och inom ramen för bl.a. EU, FN och Europarådet för att stärka opinionsfriheterna. För ett demokratiskt samhälle krävs också fria och oberoende medier. De spelar en central roll för granskningen av politiker och andra makthavare, och informerar och bidrar därmed till att förbättra offentliga verksamheters öppenhet, legitimitet och ansvar. Tillgången till internet och sociala medier är likaså av stor betydelse för människors möjligheter att fritt ta emot och sprida information. Det är oacceptabelt att regeringar begränsar människors möjligheter att använda dessa instrument och därmed inskränker yttrandefriheten.

Europarådet ägnar ett betydande intresse åt frågor om yttrandefrihet och mediefrihet. Utskottet välkomnar att regeringen i skrivelse 2011/12:82 redovisar huvuddragen i Europarådets pågående arbete kring dessa frågor. Yttrandefrihet och mediefrihet har hög prioritet i Sveriges agerande i Europarådet. Betydelsen av detta understryks inte minst av att skillnaderna i pressfrihet bedöms öka i Europa. Det är en av slutsatserna i 2011–2012 års pressfrihetsindex, som publicerades av organisationen Reportrar utan gränser i januari 2012.

Enligt detta pressfrihetsindex rankas Norge och EU-medlemsstaten Finland på en förstaplats och Sverige på 12:e plats, och bland EU:s övriga medlemsländer placeras exempelvis Bulgarien på 80:e plats, Grekland på 70:e plats, Italien på 61:a plats och Ungern på 40:e plats. Än större är spännvidden i pressfrihet om man ser till medlemsstaterna i Europarådet. Reportrar utan gränser rangordnar exempelvis Ukraina på 116:e plats, Ryssland på 142:a, Turkiet på 148:e och Vitryssland, som inte är medlem i Europarådet, på 168:e plats. Reportrar utan gränser konstaterar att nedslagen på demonstranter efter återvalet av president Lukasjenko medförde att Vitryssland föll 18 platser på rankinglistan.

Av redogörelse 2011/12:ER1 framgår att en brådskande debatt anordnades i Europarådets parlamentariska församling efter att presidentvalet i Vitryssland hade ägt rum i december 2010 och följts av en våg av våld och förföljelse. Församlingen uppmanade i en resolution de vitryska myndigheterna att omedelbart frige alla oppositionskandidater, journalister och människorättsaktivister som gripits av politiska skäl och krävde att det skulle bli ett slut på alla trakasserier och hotelser som fortfarande pågår.

Utskottet anser att utvecklingen i Vitryssland är djupt allvarlig. Det är enligt utskottet välkommet att såväl den parlamentariska församlingen som ministerkommittén i Europarådet har ägnat särskild uppmärksamhet åt problemen i landet. I likhet med regeringen anser utskottet att ansträngningarna måste fortsätta att få Vitryssland att närma sig övriga Europa. Fortsatt uppmärksamhet måste ägnas situationen för de mänskliga rättigheterna i landet.

I fråga om yttrandefrihet och pressfrihet i Turkiet skriver Reportrar utan gränser i samband med publiceringen av organisationens pressfrihetsindex att i en tid då Turkiet framställs som en regional förebild tog landet ett stort steg bakåt och föll tio platser på rankinglistan. Skälet är att reformlöftena långt ifrån har uppfyllts och att det juridiska systemet har satt igång en våg av gripanden av journalister som inte har haft någon motsvarighet sedan militärdiktaturens tid.

Situationen när det gäller yttrandefrihet och mediefrihet var en av de frågor som togs upp av ledamöter i utrikesutskottet den 3 maj 2012, när Haluk Ilıcak, statssekreterare för EU-frågor i Turkiets EU-ministerium, besökte utskottet.

Här kan också nämnas att enligt EU-kommissionens översynsrapport (SEC(2011) 1201) ser kommissionen särskilt allvarligt på situationen i Turkiet när det gäller minoriteter, mediefrihet, pressfrihet och religionsfrihet. Utskottet har nyligen i betänkande 2011/12:UU10 behandlat frågor om EU:s utvidgningsprocess. Där har utskottet också behandlat utvecklingen i Ukraina och Vitryssland när det gäller bl.a. mediefrihet.

Sverige tar frågan om den turkiska press- och yttrandefriheten på allvar. Utrikesministern konstaterade i sitt svar den 8 maj 2012 på interpellation 2011/12:205 av Bodil Ceballos (MP) att Turkiet som kandidatland till EU måste genomföra reformer för att förbättra situationen när det gäller yttrandefrihet. Mänskliga rättigheter, yttrandefrihet och pressfrihet är framträdande frågor på dagordningen vid möten mellan svenska företrädare och representanter för den turkiska regeringen.

En ledamot i riksdagens utrikesutskott utsågs 2011 till PACE:s permanenta rapportör för mediefrihet i Europa. Arbetet för yttrande- och mediefrihet uppmärksammas i vårt närområde också inom OSSE.

Sverige arbetar aktivt för att stödja journalister, bloggare och försvarare av mänskliga rättigheter runt om i världen. Inom exempelvis Unesco (FN:s organisation för undervisning, vetenskap och kultur) verkar Sverige för att organisationens verksamhet för yttrandefrihet och pressfrihet ska förstärkas. Sverige kandiderar till Unescos styrelse 2013–2017, och vill prioritera de globala press- och yttrandefrihetsfrågorna.

Också utvecklingssamarbetet är en viktig kanal för att främja åsikts-, yttrande- och mediefrihet, och Sverige lämnar ett betydande stöd till insatser för demokratisering och yttrandefrihet i samarbetsländer inom utvecklingssamarbetet.

Utrikesutskottet har i många sammanhang betonat vikten av att främja öppenhet. Ett viktigt arbete för att värna om öppenhet, yttrandefrihet och mediefrihet äger rum i Europarådet och OSSE. En annan viktig arena är EU-samarbetet och den europeiska grannskapspolitiken. I grannskapspolitiken innefattas det östliga partnerskapet, där fem av länderna även är medlemmar i Europarådet.¹ Utskottet anser att EU i den europeiska grannskapspolitiken bör agera för att stärka medborgarnas möjlighet att få insyn och kunna påverka, vilket förutsätter att åsiktsfrihet, mediefrihet och yttrandefrihet hävdas och främjas. EU bör i sin grannskapspolitik verka för en formell och reell grund för oberoende nyhets- och åsiktsspridning.

Utskottet välkomnar att regeringen i utrikesdeklarationen 2012 understryker att tillgången till det fria informationsflödet är ett nytt och effektivt instrument i människors kamp för frihet och demokrati. Denna tillgång kan bidra till människors frigörelse från förtryck och speglar viljan till utbyte av kunskap, idéer och åsikter. Därför driver Sverige alla människors rätt och möjlighet till öppen och säker kommunikation på nätet.

¹ De fem länder i det östliga partnerskapet som är medlemmar i Europarådet är Armenien, Azerbajdzjan, Georgien, Moldavien och Ukraina. När det gäller Vitryssland, som ingår i det östliga partnerskapet, bedriver Europarådet en rad aktiviteter som syftar till att främja demokrati och de mänskliga rättigheterna i landet.

Friheten på nätet är den nya frontlinjen i arbetet för frihet i världen. Universella värden om mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer måste vara vägledande i den globala debatten om normer för cyberrymden. Ökade krav på reglering och kontroll, samt censur och övervakning, riskerar att skapa en ny digital klyfta mellan dem som har yttrandefrihet på internet och dem som inte har det. Människors yttrandefrihet på nätet är det bästa sättet att motverka auktoritära regimers missbruk av nätet i antidemokratiska syften.

Under 2011 prioriterade Sverige i Europarådet särskilt frågor om yttrandefrihet och mediefrihet, vilket bl.a. resulterade i antagandet av en fyraårig strategi för god samhällsstyrning av internet 2012–2015. Sverige har också varit drivande för att frågan om yttrandefrihet på internet diskuteras i Förenta nationernas råd för mänskliga rättigheter. I april 2012 arrangerade Sverige en internationell konferens i Stockholm om hur frihet och öppenhet på internet också kan främja global ekonomisk och social utveckling.

Med vad som har anförts avstyrker utskottet motion 2011/12:U20 (S) yrkande 3.

EU:s anslutning till Europakonventionen

I och med Lissabonfördragets ikraftträdande finns det en skyldighet för EU att ansluta sig till den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen).

Sveriges övergripande målsättning har sedan länge varit – och är fortfarande – att få anslutningen till stånd så snart som möjligt och att anslutningen ska bidra till att stärka både den enskildes och Europakonventionens ställning. Utskottet konstaterar att Europarådets parlamentariska församling har uppmanat parlamenten i medlemsstaterna att vidta alla åtgärder som behövs för att en anslutning snabbt ska kunna ske, vilket i sin tur kommer att underlätta EU:s anslutning till andra viktiga Europarådskonventioner.

Det förhandlingsarbete mellan EU och Europarådet som inleddes i juli 2010 fortsatte under 2011. Förhandlingarna fördes inom ramen för en informell arbetsgrupp under Europarådets styrkommitté för mänskliga rättigheter. Ett första utkast till anslutningsavtal presenterades i mars 2011. Avtalsutkastet har därefter vid flera tillfällen diskuterats såväl mellan förhandlingsparterna som mellan EU:s medlemsstater i en rådsarbetsgrupp. Målsättningen var att anslutningsavtalet skulle godkännas under 2011, men det råder fortfarande oenighet kring flera frågor i avtalet. Diskussioner kring de olösta frågorna fortsätter under 2012.

Utskottet konstaterar att samråd om förhandlingsarbetet ägde rum i EU-nämnden i juni och december 2011.

Med vad som anförts avstyrker utskottet motion 2011/12:U20 (S) yrkande 4.

Konventionen om bekämpande av människohandel

Europarådets konvention om bekämpande av människohandel är ett mångsidigt instrument som framför allt är inriktat på att skydda offer för människohandel och att garantera deras rättigheter. Konventionen syftar också till att förhindra människohandel och till att människohandlare (traffickers) ska ställas inför rätta. Den är tillämplig på alla former av människohandel, oavsett om denna är nationell eller transnationell och oavsett om den har eller inte har anknytning till organiserad brottslighet. Konventionen är tillämplig oavsett vem som är offer (kvinnor, män eller barn) och oavsett vilken form av exploatering det är frågan om, exempelvis sexuell exploatering, tvångsarbete eller tjänster som utförs till följd av tvång.

Utskottet konstaterar att riksdagen i maj 2010 godkände Europarådets konvention om bekämpande av människohandel (prop. 2009/10:152, bet. 2009/10:JuU33, rskr. 2009/10:273) och att Sverige ratificerade konventionen den 31 maj 2010.

Inom Europarådet finns en särskild expertgrupp mot människohandel (Greta) som är ansvarig för att följa upp genomförandet av Europarådets konvention om bekämpande av människohandel, vilken nu är i kraft i 34 länder i Europa. Greta gör uppföljningar av genomförandet av konventionen och utfärdar på grundval av dessa rekommendationer till medlemsstaterna om åtgärder som bör vidtas. Mellan september 2010 och juni 2011 utvärderade expertgruppen genomförandet i de tio första länderna som blev parter till konventionen. Gruppen publicerade i september 2011 en rapport med information om sina aktiviteter och arbetsmetoder. I rapporten betonas att det, om man ska stärka effektiviteten i det internationella arbetet mot människohandel, är nödvändigt att öka samordningen mellan internationella organisationer när det gäller olika former av aktiviteter.

Inom EU antogs den 21 mars 2011 ett direktiv om bl.a. förebyggande och bekämpande av människohandel och om skydd av dess offer. Direktivet skapar inom EU ett mer sammanhållet synsätt i kampen mot människohandel för att i ökad utsträckning förebygga och lagföra människohandelsbrott samt skydda brottsoffrens rättigheter.

Utskottet konstaterar att FN:s generalförsamling 2010 beslutade om en handlingsplan mot människohandel. I Sverige har en särskild ambassadör utsetts för att samordna Utrikesdepartementets insatser mot människohandel. För närvarande genomförs en studie av brister och goda exempel på hur man inom FN-systemet har agerat mot människohandel. Syftet är att studien ska ligga till grund för konkreta förslag om hur FN kan stärka sina insatser mot människohandel. Dessutom vill Sverige inför generalförsamlingens utvärdering av handlingsplanen 2013 skapa nätverk med likasinnade länder för att driva på att arbetet mot människohandel ska få högre prioritet på den globala agendan.

Med vad som har anförts avstyrker utskottet motion 2011/12:U20 (S) yrkande 5.

Konventionen om våld mot kvinnor och våld i hemmet

Europarådets konvention om våld mot kvinnor och våld i hemmet antogs i april 2011. Konventionen öppnades för signering vid ministermötet i Istanbul i maj 2011 och undertecknades då av Sverige. Regeringskansliet har gett en utredare i uppdrag att analysera konventionen, att överväga vilka lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder som krävs för att Sverige ska kunna tillträda konventionen och lämna förslag till sådana åtgärder. Uppdraget ska redovisas senast den 31 augusti 2012.

Tillkomsten av konventionen föregicks av en lång process. Sverige deltog aktivt i den kommitté i Europarådet som förberedde rapporter och konventionsutkast. Av redogörelse 2011/12:ER1 framgår att viktiga insatser i utarbetandet av konventionen också gjordes av den parlamentariska församlingens nätverk, som fortsätter att följa upp Europarådskampanjen 2006–2008 mot våld mot kvinnor. En ledamot av utskottet fungerar som riksdagens kontaktperson i nätverket.

Nätverket arrangerade under oktobersessionen 2011 i Europarådets parlamentariska församling ett möte där stalkning (olaga förföljelse) diskuterades. Utskottet konstaterar i sammanhanget att en lag mot stalkning trädde i kraft i Sverige den 1 oktober 2011. För tolfte året i rad högtidlighöll riksdagen under 2011 FN:s internationella dag för avskaffande av våld mot kvinnor.

Med vad som har anförts avstyrker utskottet motion 2011/12:U20 (S) yrkande 6.

Tilläggsprotokoll till den europeiska sociala stadgan

I en motion konstateras att Europarådets parlamentariska församling i rekommendation 1976 (2011) har behandlat inriktningen av ett arbete för att revidera den europeiska sociala stadgan i syfte att främja hälsofrågor.

Enligt uppgifter som utskottet har fått bereds frågan om uppföljning av den aktuella rekommendationen i Regeringskansliet.

Med vad som har anförts avstyrker utskottet motion 2011/12:U305 (S) yrkande 96.

Sexuell exploatering av barn

I två motionsyrkanden föreslås åtgärder för att stoppa sexuell exploatering av barn.

Regeringen beslutade 2007 om en uppdaterad handlingsplan mot sexuell exploatering av barn. Den första handlingsplanen antogs av regeringen 1998. I målen för handlingsplanen anges bl.a. att Sverige ska bidra till ett effektivt internationellt arbete mot sexuell exploatering av barn.

I handlingsplanen från 2007 tillkom tio nya åtgärder för att motverka sexuell exploatering av barn i Sverige och världen, däribland ökat samarbete på nationell och internationell nivå och åtgärder för att motverka sexuell exploatering av barn vid turism och resande. Dessutom redovisades där genomförda och pågående åtgärder för att motverka sexuell exploatering av barn. Åtgärderna i handlingsplanen från 2007 följdes upp 2010.

I fråga om internationella åtgärder konstaterar regeringen i handlingsplanen att det finns flera organ som bedriver arbete som är betydelsefullt för att förhindra sexuell exploatering av barn, och som den svenska regeringen eller svenska myndigheter är verksamma i. Det gäller framför allt Östersjöstaternas råd, EU, Europarådet och FN. I fråga om Europarådet skriver regeringen i handlingsplanen att detta organ är en viktig arena för det internationella samarbetet för att främja mänskliga rättigheter. Europarådets konvention om människohandel, som har behandlats ovan, syftar till att förhindra och bekämpa människohandel, att skydda offrens mänskliga rättigheter och att konstruera ett fullständigt regelverk kring skydd av och hjälp till brottsoffer och vittnen, att garantera effektiva brottsutredningar och åtal samt att främja internationellt samarbete.

Sverige har varit aktivt i framtagandet av en ny fyraårig strategi för Europarådets arbete för barns rättigheter för perioden 2012–2015.

Sverige deltog i utarbetandet av Europarådets konvention om skydd för barn mot sexuell exploatering och sexuella övergrepp, också benämnd Lanzarotekonventionen, som antogs av Europarådets ministerkommitté sommaren 2007. I fråga om barnsexturism, som står i fokus för det aktuella motionsyrkandet, anger konventionen att individer kan åtalas för vissa överträdelser även om gärningen har utförts utomlands. Frågan om Sveriges ratificering och genomförande av konventionen tas upp nedan.

Europarådet inledde 2010 en treårig kampanj för att stoppa sexuellt våld mot barn. Namnet på kampanjen är "One in five", som syftar på att ett av fem barn i Europa antas någon gång ha utsatts för sexuellt våld. Huvudmålen för kampanjen är dels att Europarådets alla 47 medlemsländer ska ansluta sig till konventionen om skydd för barn mot sexuell exploatering och sexuella övergrepp, dels att sprida kunskap om sexuellt våld mot barn. Det är även möjligt för Europeiska unionen och icke-europeiska stater att ansluta sig till konventionen.

Den parlamentariska församlingen har utarbetat en handbok för parlamentariker, som ger en översikt över den aktuella konventionen och tips om hur nationella parlament kan arbeta med frågorna samt konkreta exempel på hur olika länder har utformat sin lagstiftning. Av redogörelse 2011/12: ER1 framgår att det inom PACE skapats ett parlamentariskt nätverk för kontaktpersoner för kampanjen, där en ledamot från riksdagen ingår. Teman för nätverkets möten under 2011 var "grooming" (kontaktsökande med barn för sexuell ändamål), barnsexturism och blockering av barnpornografiska sidor på internet.

Under 2012 sker en uppföljning av den svenska handlingsplanen mot sexuell exploatering av barn. Som en inledande del i uppföljningsarbetet arrangerade Justitiedepartementet och Socialdepartementet ett gemensamt seminarium den 2 maj 2012 om barnpornografi och barnsexhandel. I seminariet medverkade bl.a. Rikspolisstyrelsen och redogjorde för erfarenheterna av nationellt och internationellt samarbete mot barnpornografi och barnsexhandel.

Utskottet förutsätter att den pågående uppföljningen av handlingsplanen belyser hur Sverige hittills har bidragit till ett effektivt internationellt arbete mot sexuell exploatering av barn och att detta arbete sedan kan ligga till grund för överväganden om hur de svenska insatserna ytterligare kan förstärkas.

Med vad som har anförts avstyrker utskottet motion 2011/12:Ju338 (V) yrkande 4.

I betänkandet Sexualbrottslagstiftningen – utvärdering och reformförslag (SOU 2010:71) föreslog den särskilde utredaren bl.a. att Sverige ska tillträda Europarådets konvention om skydd för barn mot sexuell exploatering och sexuella övergrepp. Konventionens syfte är att förebygga och bekämpa sexuell exploatering av och sexuella övergrepp mot barn, att skydda brottsoffrens rättigheter samt att främja nationellt och internationellt samarbete i frågan. Konventionen har ett brett anslag och innehåller bl.a. bestämmelser om förebyggande åtgärder, åtgärder om hjälp till och skydd för offer, behandling av sexualbrottsförövare, materiell straffrätt, jurisdiktion, brottsutredning, åtal och andra processrättsliga regler.

För att Sverige ska uppfylla kraven i konventionen föreslog den särskilde utredaren lagändringar som innebär att brottet sexuellt ofredande utvidgas till att uttryckligen omfatta gärningar där ett barn i ett sexuellt syfte förmås att bevittna en sexuell handling och att kravet på dubbel straffbarhet tas bort även för brotten utnyttjande av barn för sexuell posering och köp av sexuell handling av barn. Utredaren föreslog vidare bl.a. att tillämpningsområdet för bestämmelsen om våldtäkt mot barn ska vidgas och att straffskalorna för sexuellt utnyttjande av barn och grovt sexuellt övergrepp ska skärpas.

Enligt uppgifter som utskottet har fått från Justitiedepartementet är regeringens målsättning att en lagrådsremiss om en förstärkt sexualbrottslagstiftning ska lämnas till Lagrådet före sommaren 2012 och att en proposition ska kunna lämnas till riksdagen under året.

Med vad som har anförts avstyrker utskottet motion 2011/12:U315 (S) yrkande 97.

Abort och abortförebyggande

Med hänvisning till Europarådets resolution 1829 (2011) återfinns i en motion två yrkanden om könsselektiva aborter.

Utrikesutskottet ställde sig i betänkande 1993/94:UU15 kritiskt till könsselektiva aborter och skrev följande:

Förekomsten av prenatal könsdiskriminering, dvs. abort av flickfoster, är ett utslag av patriarkaliska och sociala strukturer och därmed följande ojämlikhet mellan könen som råder i stora delar av världen.

Regeringen har vid flera tillfällen gett uttryck för en kritisk hållning till könsselektion och könsselektiva aborter.

Utskottets uppfattning är att rätten till abort ska värnas och att Sverige främjar insatser som syftar till att göra aborter fria, säkra och lagliga för alla kvinnor.

Europarådets parlamentariska församling har för sin del behandlat frågan om att motarbeta könsselektion m.m. i en särskild resolution.

Riksdagens socialutskott behandlade våren 2012 i betänkande 2011/12:SoU14 en rad motioner om abort och abortförebyggande arbete. Socialutskottet anser inte att abortlagen (1974:595) bör ändras. Riksdagen bör enligt socialutskottet inte ta något initiativ på området. De aktuella motionerna i betänkande 2011/12:SoU14 avstyrktes. Riksdagen beslutade den 19 april 2012 i enlighet med socialutskottets förslag.

Frågan om obalans i könskvoten i en befolkning togs upp i handlingsplanen från FN:s konferens 1994 om befolkning och utveckling, ofta benämnd Kairokonferensen. I handlingsplanen uppmanas regeringarna att undanröja alla former av diskriminering riktad mot flickor samt de grundläggande orsakerna till att söner föredras. FN:s befolkningsfond UNFPA (United Nations Population Fund) har sedan Kairokonferensen riktat uppmärksamhet mot frågan genom insatser i Kina och Indien och på andra håll i världen.

Utskottet noterar att UNFPA:s rapport *Skewed Sex Ratios at Birth: Addressing the Issue and the Way Forward* (publicerad 2012) drar slutsatsen att man måste ägna ökad uppmärksamhet åt patriarkala traditioner för att få vägledning för insatser. I rapporten konstateras att olagligförklarande av könsselektiva aborter inte löser problemet.

Utskottet står bakom Sveriges internationella politik för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, som beslutades av regeringen i februari 2006. Sveriges SRHR-politik bygger på de tankar och målsättningar som kommer till uttryck i Sveriges politik för global utveckling. Grundstenen är alla människors lika värde och mänskliga rättigheters odelbarhet. I det politiska och praktiska genomförandet fokuserar Sverige särskilt på ett antal viktiga frågor och förhållanden som står i vägen för resultat i arbetet för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR). Dit hör i hög grad fattigdom och brist på information och kunskap.

Eftersom kvinnors handlingsutrymme och självbestämmande när det gäller SRHR är starkt begränsat i dag är en könsmaktsanalys ett grundläggande element för att kunna bedriva ett bra SRHR-arbete. Sverige vill

stärka kvinnors och flickors makt att forma sina liv och det samhälle de lever i. Därför är det viktigt att arbeta mot mäns våld mot kvinnor, men även andra former av könsrelaterat våld.

I Sveriges SRHR-politik ingår ett stort antal skilda frågor som alla hänger samman; jämställdhet, sexualundervisning, uppmärksammandet av utsatta grupper, rätt till preventivmedel, säkra aborter, mödravård och vård av nyfödda. Även arbetet mot hiv och aids samt andra sexuellt överförbara sjukdomar hör hit, liksom arbetet mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Uppbyggnad av hälsosystem, utbildningsväsen och rättsväsen är också viktiga förutsättningar för en framgångsrik SRHR-politik.

Med hänvisning till socialutskottets ställningstagande och till vad som i övrigt har anförts ovan avstyrker utskottet motion 2011/12:U16 (SD) yrkandena 1 och 2.

Förenings- och församlingsfrihet

I en motion begärs det att Sverige i Europarådet ska verka för rätten för den enskilda medborgaren att frivilligt välja politisk åskådning och facklig organisation.

Det är centralt för demokratin att människor kan samlas för att ägna sig åt gemensamma intressen, diskutera eller demonstrera samt att organisationer kan bildas för olika syften. Förenings- och församlingsfriheten har ett nära samband med varandra och skyddas av artikel 20 i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, artiklarna 21 och 22 i FN:s konvention om medborgerliga och politiska rättigheter samt artikel 11 i Europakonventionen.

Utskottet underströk senast i betänkande 2011/12:UU8 Mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik vikten av föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten liksom rätten att organisera sig och förhandla kollektivt.

Det kan i detta sammanhang tilläggas att föreningsfriheten innefattar olika slags föreningar, bl.a. rätten att bilda och ansluta sig till fackföreningar för att skydda sina intressen, samt rätten att bilda och ansluta sig till politiska partier. Det är också viktigt att stater respekterar den negativa föreningsfriheten, dvs. rätten att stå utanför föreningar m.m. Utskottet förutsätter att regeringen i Europarådet och andra regionala organ liksom på det multilaterala planet fortsätter att agera för förenings- och församlingsfrihet.

Med vad som har anförts avstyrker utskottet motion 2011/12:U16 (SD) yrkande 3.

Relationerna mellan Europarådet och länder i södra Medelhavsområdet

Utskottet välkomnar att Europarådet sedan 2011 har tagit en rad initiativ för att främja förbindelserna med grannländer med en framväxande demokrati och därmed främja de värden som ligger till grund för Europarådets verksamhet.

I ministerkommittén diskuterades våren 2011 Europarådets grannskap i södra Medelhavsområdet, Mellanöstern och Centralasien, och en strategi antogs om assistans från Europarådet. Strategin, som avser insatser baserade på gemensamma värderingar om mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatlighet, ska enligt ministerrådets beslut genomgå en första översyn vid ministermötet i maj 2012.

I skrivelse 2011/12:82 redovisas att flera av de aktuella samarbetsländerna redan i dag har kopplingar till Europarådet genom att de har tillträtt ett antal av de konventioner som är öppna för icke medlemsländer. Andra är medlemmar av eller observatörer i partsavtal som Venedigkommissionen, Nord-syd centret, Pompidougruppen och Europeiska farmakopén. Marocko och Palestinas nationella råd har beviljats status som partner för demokrati i den parlamentariska församlingen. Här kan också nämnas att Kazakstans parlament sedan 2004 har ett samarbetsavtal med Europarådets parlamentariska församling. Israels parlament Knesset är sedan 1957 observatör i Europarådets parlamentariska församling.

Utkast till prioriteringar för samarbete med Marocko och Kazakstan 2012–2014 har utarbetats, och dessa antogs i januari 2012 av Europarådets ministerkommitté. För samarbetet med Marocko är insatserna inriktade på förebyggande av våld mot kvinnor, bekämpande av förfälskade mediciner och stärkande av demokrati på lokal och regional nivå. Prioriterade insatser för samarbetet med Kazakstan innefattar korruptionsbekämpning, straffrättssystemet, barns rättigheter, ungdomsbrottslighet, MR-utbildning, kultursamarbete samt interetnisk och interkulturell dialog. Tunisien står närmast på tur för liknande samarbete. Även Kirgizistan och Jordanien har uttryckt önskemål om närmare samarbete med Europarådet.

Utskottet konstaterar att Europarådets parlamentariska församling i oktober 2011 antog resolution 1831 (2011) om samarbete mellan Europarådet och de framväxande demokratierna i arabvärlden.

Utrikesutskottet betonade i utlåtande 2011/12:UU5 Översyn av den Europeiska grannskapspolitiken att det är viktigt att EU i översynen av den europeiska grannskapspolitiken tar till vara och stärker befintliga strukturer för främjande av demokrati och de mänskliga rättigheterna, däribland i Europarådets verksamhet.

För att utveckla relationerna till fler länder i grannområdet införde Europarådets parlamentariska församling 2009 möjligheten för icke-medlemsstater att beviljas status som partner för demokrati (Partner for Democracy). Som nyss har nämnts har Marocko och Palestinas nationella råd beviljats

denna status. De kan därmed delta i församlingens sessioner och möten, men har däremot inte rätt att delta i omröstningar. För de nationella parlamenten i länder som har status som partner för demokrati kan särskilda program utvecklas som svarar upp mot ländernas behov i pågående reformarbete. Samarbetsprogrammen syftar dels till att stärka det demokratiska funktionssättet samt teknisk och administrativ kapacitet i parlamentens sekretariat, dels till att göra såväl parlamentarikerna som tjänstemännen i parlamenten förtroga med konventioner och andra standarder inom Europarådets kärnverksamhet. Detta sker genom seminarier, studiebesök, stipendier och workshops.

När det gäller exempelvis Marocko konstaterar utskottet att den parlamentariska församlingen har föreslagit ett antal specifika åtgärder som anses viktiga för att stärka demokratin, rättsstaten och respekten för de mänskliga rättigheterna i Marocko. Man beslutade också att inom två år granska vad som har uppnåtts av det marockanska parlamentets politiska åtaganden och bedöma framstegen i reformarbetet. Utskottet konstaterar att en uppföljning av verksamheten inom partnerskapet för demokrati har beslutats.

Med vad som har anförts avstyrker utskottet motion 2011/12:U16 (SD) yrkande 4.

Europadomstolen

Sedan antagandet 1950 har den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen) fått en allt större betydelse för skyddet av mänskliga rättigheter i Europa. De stater som ansluter sig till Europakonventionen förbinder sig att erkänna Europadomstolens obligatoriska jurisdiktion.

Regeringen anser enligt skrivelse 2011/12:82 att ett stort problem, som hotar att allvarligt försvaga detta skydd, är den ökande tillströmningen av klagomål till Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (Europadomstolen) och det växande antal mål som domstolen har att hantera. Vid årsskiftet 2011/2012 hade domstolen ca 150 000 klagomål att ta ställning till. Upprepade varningar har framförts i Europarådets parlamentariska församling om att Europadomstolen riskerar att förlora sin trovärdighet om eftersläpningen i ärendehantering fortsätter att växa.

Europarådets ministerkommitté övervakar att medlemsstaterna verkställer Europadomstolens fällande domar, vilket med åren har blivit en allt tyngre arbetsbörda. För att komma till rätta med problemen pågår sedan länge ett reformarbete. Utskottet värdesätter att regeringen i skrivelse 2011/12:82 redogör för detta arbete, som syftar både till att effektivisera övervakningssystemet och till att få medlemsstaterna att fullt ut respektera sina åtaganden enligt Europakonventionen. Reformeringen av domstolen har hög prioritet. Det råder dock fortfarande oenighet om behovet av ytterligare konventionsändringar för att öka domstolens effektivitet på lång sikt.

Utskottet anser att det är angeläget att Sverige fortsätter att engagerat delta i reformarbetet och att aktivt agera för att enighet ska kunna uppnås inom kretsen av medlemsstater om hur reformeringen ska kunna genomföras. Det är likaså viktigt att Sverige fortsätter att verka för att komma till rätta med den bristande efterlevnaden av Europadomstolens domar.

Under 2010 och 2011 meddelade Europadomstolen 1 499 respektive 1 157 domar. Dessutom meddelade Europadomstolen drygt 38 000 (2010) respektive drygt 52 000 (2011) beslut genom vilka klagomål avvisades eller avskrevs. Störst antal fällande domar meddelades 2010 mot Turkiet (174), Ryssland (133), Ukraina (105) och Grekland (73). Antalet nyinlämnade mål under 2010 och 2011 som överlämnats till beslutande enhet uppgick till drygt 61 300 respektive 64 500. Tillströmningen av nya klagomål fortsatte under 2011.

Europeiska kommissionen redovisade i sin senaste översynsrapport om Turkiet (Progress report Turkey, SEC(2011) 1201) uppgifter om antalet domar under rapporteringsperioden som avkunnades och där det slogs fast att Turkiet hade kränkt rättigheter som garanteras i Europakonventionen. Antalet klagomål till Europadomstolen om Turkiet hade ökat för femte året i rad. Turkiet hade enligt kommissionsdokumentet fogat sig i flertalet domslut från Europadomstolen, men hade efter flera år inte följt upp vissa domar.

Utskottet anser att dels regeringen inom Europarådets ministerkommitté, dels riksdagens delegation vid Europarådets parlamentariska församling ska verka för de ståndpunkter som förs fram i detta betänkande. Med vad som anförs i betänkandet föreslår utskottet att redogörelsen och skrivelsen läggs till handlingarna.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Vissa konstitutionella frågor, yttrandefrihet och mediefrihet, punkt 1 (S, MP, V)

av Carina Hägg (S), Tommy Waidelich (S), Carin Runeson (S), Olle Thorell (S), Kenneth G Forslund (S), Bodil Ceballos (MP), Hans Linde (V) och Désirée Liljevall (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2011/12:U20 av Björn von Sydow m.fl. (S) yrkandena 1–3.

Ställningstagande

I Ungern växer tyvärr högerextrema partier samtidigt som den nationalkonservativa ungerska regeringen kopplar ett allt hårdare grepp om institutioner och medier. Tyvärr tas inget av detta upp i skrivelse 2011/12:82. Däremot finns i redogörelsen för Europarådets parlamentariska församling en redovisning av debatten om demokratins tillstånd i Ungern. Regeringen bör uppmanas att redovisa för riksdagen vilka instruktioner som utrikesministern under 2011 och 2012 har gett till berörda svenska myndigheter om hur de ska agera i olika europeiska organisationer kring Ungerns konstitutionella utveckling och att redovisa sin aktuella politik i detta hänseende.

I Ryssland finns ett stort demokratiskt underskott, vilket har framgått i samband med de två senaste valen där. Det vidimeras av valobservatörer och oberoende analytiker, liksom av tusentals demonstranter. Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet saknar i regeringens skrivelse en beskrivning av vad Sveriges regering gör beträffande Rysslands konstitutionella utveckling. Vi menar att regeringen och utrikesministern när det gäller Ryssland på nytt förbigår möjligheten att lämna en samlad analys av den auktoritära statsordning som finns i Ryssland sedan ca 2003. Det hade enligt vår uppfattning varit möjligt att där göra en ingående analys av den ryska statsordningen för att klargöra vad det är som leder till att Rysslands politik många gånger är oförutsägbar och står i strid med Europakonventionen och andra internationella åtaganden och konventioner.

Det finns starka skäl att vara oroad över utvecklingen inom medieområdet i många av Europarådets medlemsstater. Sedan länge är Rysslands, Turkiets och Italiens mediesituation djupt problematisk. I Turkiet har fortfarande inte tillräckligt gjorts för att undanröja de lagliga hinder som finns för en fri debatt. Ungerns utveckling är också klart oroande.

På senare år har utvecklingen också i andra av Europarådets medlemsländer gått åt fel håll, med ökad mediekoncentration och med en allt svårare situation för många journalister. Sett över en längre tid, så har också det viktiga skyddet för journalisternas källor kommit att undergrävas i en rad medlemsstater.

Att det finns en stark lagstiftning som skyddar journalisternas källor är avgörande för att medierna ska kunna fullgöra sin granskande uppgift. Det konstaterades i den rapport om skyddet för journalisternas källor som lades fram för Europarådets parlamentariska församling i januari 2011 och som då antogs enhälligt. Rapportören föreslog bl.a. att alla länder skulle anta lagar som skyddar journalisternas källor och att Europarådet ska hjälpa till med att utforma förslag till sådana lagar och ge råd om förbättringar av befintlig lagstiftning, så att länderna kan leva upp till Europakonventionens krav. Riktlinjer till åklagare och polis samt utbildningsmaterial till domstolarna om hur konventionen ska tolkas på denna punkt ska också tas fram.

Regeringen bör i ministerkommittén arbeta för att rapportens rekommendationer och förslag genomförs i medlemsstaterna. Regeringen bör också presentera en samlad politik för att på europeisk nivå säkra och stärka dessa fundamentala rättigheter.

2. EU:s anslutning till Europakonventionen, punkt 2 (S)

av Carina Hägg (S), Tommy Waidelich (S), Carin Runeson (S), Olle Thorell (S), Kenneth G Forslund (S) och Désirée Liljevall (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U20 av Björn von Sydow m.fl. (S) yrkande 4.

Ställningstagande

Socialdemokraterna är bekymrade över att EU inte har kunnat genomföra anslutningen till Europakonventionen enligt vad som följer av Lissabonfördraget. Europakonventionen är ett av de mest effektiva instrumenten till skydd för mänskliga rättigheter i världen och har en unik kontrollfunktion tack vare Europadomstolen. Kompletterande initiativ bör identifieras för

att kunna understödja genomförandet av EU:s anslutning till konventionen. Sveriges regering kan föra en dialog om detta med ordförandelandet i Europarådets ministerkommitté.

3. Konventionen om bekämpande av människohandel, punkt 3 (S, MP)

av Carina Hägg (S), Tommy Waidelich (S), Carin Runeson (S), Olle Thorell (S), Kenneth G Forslund (S), Bodil Ceballos (MP) och Désirée Liljevall (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2011/12:U20 av Björn von Sydow m.fl. (S) yrkande 5.

Ställningstagande

Socialdemokraterna och Miljöpartiet vill att Sverige ska göra skillnad i världen. För en rättvis värld krävs mer internationellt samarbete och mer solidaritet. Därför värnar vi ett starkt FN och samarbetet inom Europarådet och EU. Det svenska medlemskapet i EU ger oss stora möjligheter att påverka utvecklingen i Europa. Dessa möjligheter ska vi utnyttja på bästa sätt genom att konstruktivt och engagerat ta del i det europeiska samarbetet. Vi tror på alla människors lika rätt och värde. Och vi tror på möjligheterna att öka rättvisan och på att fördela jordens välstånd så att det kommer alla människor till del. Våra partier anser att de mänskliga, medborgerliga, politiska, ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna är universella, odelbara och individuella. De får inte inskränkas vare sig av stater eller av andra aktörer. Det är inte acceptabelt med religiösa eller kulturella undantag. Politiska, ekonomiska, sociala och kulturella fri- och rättigheter förutsätter och förstärker varandra. Sverige ska vara ett föregångsland i det internationella arbetet för barns, kvinnors och hbt-personers rättigheter.

Tillkomsten av Europarådets konvention mot människohandel är ett viktigt steg i kampen mot människohandel och bidrar till arbetet för kvinnors och barns grundläggande rättigheter i Europa. En av Europarådets viktigaste uppgifter är att garantera och skydda de mänskliga rättigheterna i medlemsstaterna, och där ingår att söka hitta gemensamma lösningar på samhällsproblem som människohandel, organiserad brottslighet och brott mot barn.

Socialdemokraterna och Miljöpartiet anser att EU måste tillträda konventionen och verka för att alla EU:s medlemsstater gör detsamma. Sverige måste agera för att så blir fallet.

4. Konventionen om våld mot kvinnor och våld i hemmet, punkt 4 (S, MP)

av Carina Hägg (S), Tommy Waidelich (S), Carin Runeson (S), Olle Thorell (S), Kenneth G Forslund (S), Bodil Ceballos (MP) och Désirée Liljevall (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U20 av Björn von Sydow m.fl. (S) yrkande 6.

Ställningstagande

Socialdemokraterna och Miljöpartiet vill att Sverige ska göra skillnad i världen. För en rättvis värld krävs mer internationellt samarbete och mer solidaritet. Därför värnar vi ett starkt FN och samarbetet inom Europarådet och EU. Det svenska medlemskapet i EU ger oss stora möjligheter att påverka utvecklingen i Europa. Dessa möjligheter ska vi utnyttja på bästa sätt genom att konstruktivt och engagerat ta del i det europeiska samarbetet. Vi tror på alla människors lika rätt och värde. Och vi tror på möjligheterna att öka rättvisan och på att fördela jordens välstånd så att det kommer alla människor till del. Våra partier anser att de mänskliga, medborgerliga, politiska, ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna är universella, odelbara och individuella. De får inte inskränkas vare sig av stater eller av andra aktörer. Det är inte acceptabelt med religiösa eller kulturella undantag. Politiska, ekonomiska, sociala och kulturella fri- och rättigheter förutsätter och förstärker varandra. Sverige ska vara ett föregångsland i det internationella arbetet för barns, kvinnors och hbt-personers rättigheter.

Europarådets konvention om våld mot kvinnor och våld i hemmet är den första i världen av sin sort. En ratificering av en konvention bör alltid föregås av en utredning, men regeringens förslag om ratificering bör föras till riksdagen utan fördröjning. Processen för ratificering av denna nya konvention får inte vara lika utdragen som den var för konventionen om bekämpande av människohandel. Socialdemokraterna och Miljöpartiet anser att det är viktigt att EU och varje medlemsland i EU undertecknar och ratificerar Europarådets konvention om förebyggande och bekämpande av våld mot kvinnor och våld i nära relationer.

5. Konventionen om våld mot kvinnor och våld i hemmet, punkt 4 (SD)

av Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U20 av Björn von Sydow m.fl. (S) yrkande 6.

Ställningstagande

Sverigedemokraterna har vid flertal tillfällen påtalat vikten av att motverka olika former av våld riktat mot kvinnor. Sverigedemokraterna anser att det är viktigt att respektera FN:s deklaration om grundläggande mänskliga rättigheter, som slår fast att ingen ska behöva utsättas för diskriminering med grym och förnedrande behandling. Kvinnor är både i Sverige och i andra delar av Europa fortfarande en utsatt grupp som alltför ofta utsätts för olika former av våldshandlingar. Därför välkomnar vi Europarådets konvention om förebyggande och bekämpande av våld mot kvinnor och våld i hemmet.

Europarådets konvention om våld mot kvinnor och våld i hemmet är den första i världen av sin sort. En ratificering av en konvention bör alltid föregås av en utredning, men regeringens förslag om ratificering bör föras till riksdagen utan fördröjning. Processen för ratificering av denna nya konvention får inte vara lika utdragen som den var för konventionen om bekämpande av människohandel. Sverigedemokraterna anser att det är viktigt att EU och varje medlemsland i EU undertecknar och ratificerar Europarådets konvention om förebyggande och bekämpande av våld mot kvinnor och våld i nära relationer.

6. Tilläggsprotokoll till den europeiska sociala stadgan, punkt 5 (S, MP, V)

av Carina Hägg (S), Tommy Waidelich (S), Carin Runeson (S), Olle Thorell (S), Kenneth G Forslund (S), Bodil Ceballos (MP), Hans Linde (V) och Désirée Liljevall (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U315 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 96.

Ställningstagande

Sverige bör i Europarådets parlamentariska församling (PACE) och i ministerkommittén arbeta för att genomföra ett tilläggsprotokoll för att revidera den europeiska sociala stadgan så att alla ska kunna få rätt till högsta möjliga nivå på hälsostandarden, vilket ska inkludera en hälsoriktig omgivande miljö. Inriktningen av detta arbete har behandlats i en rekommendation och resolution från PACE (dokument 2011/12632).

7. Sexuell exploatering av barn, punkt 6 (S)

av Carina Hägg (S), Tommy Waidelich (S), Carin Runeson (S), Olle Thorell (S), Kenneth G Forslund (S) och Désirée Liljevall (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U315 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 97 och avslår motion 2011/12:Ju338 av Lena Olsson m.fl. (V) yrkande 4.

Ställningstagande

Socialdemokraterna vill att Sverige ska göra skillnad i världen. För en rättvis värld krävs mer internationellt samarbete och mer solidaritet. Därför värnar vi ett starkt FN och samarbetet inom Europarådet och EU. Det svenska medlemskapet i EU ger oss stora möjligheter att påverka utvecklingen i Europa. Dessa möjligheter ska vi utnyttja på bästa sätt genom att konstruktivt och engagerat ta del i det europeiska samarbetet. Vi tror på alla människors lika rätt och värde. Och vi tror på möjligheterna att öka rättvisan och på att fördela jordens välstånd så att det kommer alla människor till del. Socialdemokraterna anser att de mänskliga, medborgerliga, politiska, ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna är universella, odelbara och individuella. De får inte inskränkas vare sig av stater eller av andra aktörer. Det är inte acceptabelt med religiösa eller kulturella undantag. Politiska, ekonomiska, sociala och kulturella fri- och rättigheter förutsätter och förstärker varandra. Sverige ska vara ett föregångsland i det internationella arbetet för barns, kvinnors och hbt-personers rättigheter.

Mot denna bakgrund anser vi att regeringen, såväl nationellt som i internationellt samarbete inom EU och FN, bör verka än mer för att skydda barn mot sexuell exploatering. Sverige har undertecknat men ännu inte ratificerat och genomfört Europarådets s.k. Lanzarotekonvention, som handlar om skyddet för barn mot sexuell exploatering och sexuella övergrepp. Det

är vår uppfattning att Sverige inom en snar framtid ska ratificera konventionen och revidera svensk lagstiftning så att den står i överensstämmelse med konventionen.

8. Sexuell exploatering av barn, punkt 6 (MP, V)

av Bodil Ceballos (MP) och Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2011/12:Ju338 av Lena Olsson m.fl. (V) yrkande 4 och

avslår motion

2011/12:U315 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 97.

Ställningstagande

Miljöpartiet och Vänsterpartiet tycker att det är viktigt att agera mot barnsexturism på internationell nivå. Regeringen bör därför verka för att det inom Europarådet vidtas ytterligare åtgärder för ett starkare europeiskt samarbete mot barnsexturism.

9. Sexuell exploatering av barn, punkt 6 (SD)

av Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2011/12:U315 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 97 och

avslår motion

2011/12:Ju338 av Lena Olsson m.fl. (V) yrkande 4.

Ställningstagande

Sverigedemokraterna vill verka för barnens rättigheter i Sverige och internationellt. I FN:s barnkonvention artikel 19 står det att konventionsstaterna ska vidta alla lämpliga lagstiftnings-, administrativa och sociala åtgärder samt åtgärder i utbildningssyfte för att skydda barnet mot alla former av fysiskt eller psykiskt våld, skada eller övergrepp, vanvård eller försumlig behandling, misshandel eller utnyttjande, innefattande sexuella övergrepp, medan barnet är i föräldrarnas eller den ena förälderns, vårdnadshavares

eller annan persons vård. Att Europarådet nu har tagit fram en konvention för att få ett ännu starkare skydd för barn mot sexuell exploatering är något vi välkomnar. Att barn på olika sätt utsätts för sexuell exploatering och sexuella övergrepp är ett allvarligt problem. Vi anser att nolltolerans mot sexualbrott och krafttag mot den sexualbrottsvåg som har drabbat Sverige är av största vikt för att skydda våra barn och kvinnor, de som är mest utsatta för denna typ av brottslighet.

Mot denna bakgrund anser vi att regeringen, såväl nationellt som i internationellt samarbete inom EU och FN, bör verka än mer för att skydda barn mot sexuell exploatering. Sverige har undertecknat men ännu inte ratificerat och genomfört Europarådets s.k. Lanzarotekonvention, som handlar om skyddet för barn mot sexuell exploatering och sexuella övergrepp. Det är vår uppfattning att Sverige inom en snar framtid ska ratificera konventionen och revidera svensk lagstiftning så att den står i överensstämmelse med konventionen.

10. Abort och abortförebyggande, punkt 7 (SD)

av Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U16 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Under 2011 antog Europarådet resolution 1829 om könsselektiva aborter. Där lyfts det fram att diskrimineringen av kvinnor är så utbredd i världen att miljoner kvinnor väljer att inte föda sina döttrar för att de skulle innebära en börda för familjen. Könsselektiva aborter beskrivs som ett fenomen som har sina rötter i ett klimat av diskriminering av kvinnor som strider mot de värderingar av jämställdhet som råder i Europarådet. Europarådet varnar för att det kan skapa obalans i antalet flickor och pojkar i de länder där könsselektion är vanligt förekommande. Europarådet uppmanar till olika åtgärder för att minska antalet könsselektiva aborter, där flickor är särskilt drabbade, bl.a. genom att verka för ökad status för kvinnor. Alla medlemsstater uppmanas i resolutionen att införa lagstiftning som förbjuder val av kön i samband med provrörsbefruktning och legal abort, förutom när det är motiverat för att undvika en allvarlig ärftlig sjukdom. Sverigedemokraterna anser att regeringen i enlighet med resolution 1829 bör slå fast att könsselektiva aborter strider mot mäns och kvinnors lika värde.

Även i Sverige har det förekommit att abort har genomförts på grund av att det inte var det kön som var mest önskat. Att flickor eller pojkar kan väljas bort före födseln är en allvarlig diskriminering på grund av kön och något som Sverige bör motverka. Föräldrar bör inte informeras om kön på barnet förrän efter vecka 22, då abort inte längre är laglig, förutom när det är motiverat för att undvika en allvarlig ärftlig sjukdom. Sverigedemokraterna anser att, i enlighet med Europarådets resolution 1829, ett regelverk bör införas i Sverige som innebär att könsselektiva aborter försvåras.

11. Förenings- och församlingsfrihet, punkt 8 (SD)

av Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U16 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 3.

Ställningstagande

Rätten för den enskilda medborgaren att frivilligt välja politisk åskådning och facklig organisation är skyddad av den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Det är grundläggande för demokratiska stater, och det kan anses som självklart att varje medborgare har rätt att tillhöra en förening och likaså rätt att avstå från att ansluta sig till en förening.

Artikel 5 i den europeiska sociala stadgan slår fast rätten för arbetstare och arbetsgivare att bilda och tillhöra en organisation som tillvaratar deras ekonomiska och sociala intressen. Statens uppgift är att skydda medborgarnas möjlighet att utöva denna rätt. I artikel 11 Europakonventionen slås det fast att varje medborgare har rätt att "ansluta sig till fackföreningar för att skydda sina intressen". I artikel 14 fastslås ett förbud mot diskriminering "såsom på grund av kön, ras, hudfärg, språk, religion, politisk eller annan åskådning".

Trots detta förekommer det i Europa och till och med i Sverige diskriminering på grund av politisk åskådning. I Sverige har politiker blivit uteslutna ur fackförbund, utsatta för våld och förlorat sina arbeten på grund av politisk hemvist. Sverige bör i Europarådet starkare verka för att rätten för den enskilda medborgaren att frivilligt välja politisk åskådning och facklig organisation efterlevs i medlemsstaterna.

12. Relationerna med södra Medelhavsområdet, punkt 9 (SD)

av Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U16 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 4.

Ställningstagande

Under 2011 har Marocko och Palestinska myndigheten beviljats status som partner för demokrati i Europarådet. Sverigedemokraterna anser att reformer ska vara genomförda och villkor uppfyllda innan olika former av partnerskapsavtal ingås. För att främja de värden som ligget till grund för Europarådet anser vi att Palestinska myndigheten inte borde ha beviljats status som partner för demokrati förrän den hade uppfyllt Europarådets krav på att valen ska vara fria och rättvisa, dödsstraffet avskaffat, våldshandlingar upphört och att man tagit avstånd från terrorism och erkänt Israels rätt att existera. De som beviljas partnerskap i Europarådet bör också vara erkända fungerande stater med ett styre som har kontroll över sitt territorium, vilket inte är fallet med Palestinska myndigheten.

Marocko har åtagit sig att bl.a. genomföra reformer i dödsstraffsfrågan, och Europarådet föreslår i resolution 1880 en rad specifika åtgärder för att stärka demokratin, rättsstaten och respekten för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna i Marocko. Förslagen handlar bl.a. om att stärka kvinnors rättigheter, hålla fria och rättvisa val enligt internationell standard och motverka korruption. Europarådet har inte beviljat Vitryssland medlemskap i Europarådet på grund av brister i demokrati och mänskliga rättigheter, däribland på grund av att landet inte avskaffat dödsstraffet. Europarådet bör enligt Sverigedemokraterna vara konsekvent i sina krav på länder.

I och med att Palestinska myndigheten och Marocko redan har beviljats partnerskap i Europarådet är vår förhoppning att det ska leda till en demokratisk utveckling och respekt för mänskliga rättigheter. De åtaganden som länderna gjort och de krav som har ställts på länderna måste följas upp efter två år som överenskommet och tas med i bedömningen av om fortsatt partnerskap ska beviljas.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelse 2011/12:82

Regeringens skrivelse 2011/12:82 Redogörelse för verksamheten inom Europarådets ministerkommitté m.m. under andra halvåret 2010 och helåret 2011.

Följdmotion med anledning av skrivelse 2011/12:82

2011/12:U20 av Björn von Sydow m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Ungern.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om den bristfälliga demokratiska utvecklingen i Ryssland.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om yttrande- och mediefrihet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om EU:s anslutning till Europakonventionen för de mänskliga rättigheterna.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om anslutning till konventionen om människohandel för sexuella ändamål.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om anslutning till konventionen om våld mot kvinnor och våld i nära relationer.

Redogörelse 2011/12:ER1

Redogörelse 2011/12:ER1 Från Sveriges delegation vid Europarådets parlamentariska församling.

Följdmotion med anledning av redogörelse 2011/12:ER1

2011/12:U16 av Julia Kronlid m.fl. (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i enlighet med Europarådets resolution 1829 införa regelverk i Sverige som försvårar könsselektiva aborter.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i enlighet med resolution 1829 slå fast att könsselektiva aborter strider mot mäns och kvinnors lika värde.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige i Europarådet starkare ska verka för att rätten för den enskilda medborgaren att frivilligt välja politisk åskådning och facklig organisation efterlevs i medlemsstaterna.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att de krav som ställts på den palestinska myndigheten och Marocko följs upp.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011

2011/12:Ju338 av Lena Olsson m.fl. (V):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att det inom Europarådet vidtas ytterligare åtgärder för ett starkare europeiskt samarbete mot barnsexturism.

2011/12:U315 av Urban Ahlin m.fl. (S):

96. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 14.8 Europeisk social stadga.
97. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 14.9 Europarådets barnkampanj.